

Seudullinen joukkoliikennejaosto

§ 41

15.08.2013

Lausunnon antaminen selvitysmies Paajasen selvityksestä sekä rahoitustyöryhmän raportista

75/08.01.00/2013

SEUJOUKJ § 41

Liikenne- ja viestintäministeriö pyytää lausuntoa selvitysmies Paajasen selvityksestä julkisin varoin toteutettujen henkilökuljetusten rahoituksen ja toimintatapojen kehittamisestä (LVM 11/2013) sekä rahoitustyöryhmän raportista joukkoliikenteen rahoituksesta (LVM 12/2013).

Selvitysmies Paajasen selvitys

Selvitysmies Paajanen toteaa, että perinteistä joukkoliikennettä ja muuta tuetua henkilöliikennettä tulee tarkastella laajempaan henkilölogistiikan järjestelmänä niin suunnittelussa, rahoituksessa kuin käytännön palvelujen tuottamisessa.

Selvityksen mukaan joukkoliikennelain mukaisille toimivaltaisille viranomaisille tulee laissa nykyistä selkeämmin antaa tehtäväksi koko henkilöliikennejärjestelmän suunnittelu niin, että se kattaa kaiken julkisesti tuetun henkilöliikenteen. Myös Kelan korvaamat kuljetukset on integroitava muun henkilöliikenteen suunnitteluun ja kuljetusten toteutukseen. Valtion talousarviossa tulee selvityksen mukaan tehdä 10 miljoonan euron kustannustason korotus Alueellisen ja paikallisen tason liikenteen ostoihin, jolla peruspalvelutaso voidaan turvata. Tällä lisärahoituksella voidaan myös estää koulu-, sosiaali- ja terveystoimen kuljetusten kasvua.

Joukkoliikenteestä vastaaville viranomaisille ehdotetaan nykyistä laajempaa, kokonaisvaltaista suunnitteluvaihtoehtoa sekä henkilölogistiikan toimintoja. Liikenteen hankintaa ja kilpailua haittaavien, eri liikennemuotojen välisten rajoitteiden poisto, kuten taksamittarikiellon poisto, sisältyy esitykseen. Vammaispalvelulain mukaisia, vaikeavammaisten henkilöiden kuljetuspalveluja koskevia käytäntöjä tulee selvityksen mukaan yhdenmukaistaa koko maassa ja näiden matkojen osalta tulee tehdä erillinen selvitys korvausmenettelyn siirtämisestä Kelan hoitettavaksi.

Joensuussa kuljetuksien koordinoitua on tehty yli hallintokuntarajojen vuodesta 2011 alkaen. Koordinointi ja toteutukset ovat pääasiassa kohdentuneet sosiaali- ja terveystoimen ja sivistystoimen kuljetusten yhdistelyyn. Myös ruokakuljetukset ovat antaneet mahdollisuuksia yhteishankintoihin. Sosiaali- ja terveystoimien yhdistelytoiminnassa Joensuun seudulla tehdään matkojenyhdistelyä Pohjois-Karjalan Matkojenyhdistelykeskuksen kautta. Matkojenyhdistelytoiminnan lisäksi Joensuun kaupungin ja Kontiolahden kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoiminta-alue on aloittanut toimintansa vuoden 2013 alussa. Täten Joensuu ja Kontiolahti järjestävät jatkossa kuntien sosiaali- ja terveystoimen yhdessä myös näiden kuljetustarpeidenkin osalta.

Henkilöliikennejärjestelmän suunnittelun laajentaminen koko toimivalta-alueelle, Kelan korvaamiin matkoihin sekä mahdollisesti myös seudullisesti laajemmalle, vaatii lisäpanostusta resursseihin tai käytettävissä

Seudullinen joukkoliikennejaosto

§ 41

15.08.2013

olevien resurssien uudelleenorganisointia.

Seudulla tulisi selvittää kuinka päästään siihen, että jatkossa jollakin toimijalla olisi kokonaiskäsitys kuntien ja Kelan henkilökuljetuksista sekä myös valtuudet koordinoida suunnittelua ja hankintaa. Tähän tarvitaan myös kehittämisrahoitusta valtion puolelta.

Rahoitustyöryhmän raportti

Rahoitustyöryhmä esittää raportissaan reilua lisäystä joukkoliikennerahoitukseen sekä indeksikorotusta hallituskausittain. Valtion joukkoliikennemääräraha on viime vuosina pysynyt jokseenkin samalla tasolla, mutta kustannustason noustessa samanaikaisesti, samalla rahalla on saatu vähemmän aikaan. Tämä on näkynyt mm. siten, että valtion aikaisemmin hankkimia liikenteitä on siirtynyt jo vuosien ajan kuntien harteille kustannuksineen. Tämä osaltaan pakottaa siihen, että henkilöliikennepalveluja on ryhdyttävä suunnittelemaan selvitysmies Paajasen esittämällä tavalla suurempina kokonaisuuksina yhteistyössä eri toimijoiden kesken. Näin voidaan ainoastaan saada samalla tai jopa pienenevällä määrällä henkilökuljetustarpeet seudulla tyydytettyä. Tässä tapauksessa on myös henkilökuljetusten rahoitusta koottava yhden ohjaavan tahon käsiin.

Raportissa esitetään, että valtion joukkoliikenteen määräraha jaetaan kolmeen luokkaan palvelutasojen mukaan. Tämä on toisaalta hyvä, sillä eri palvelutasoilla olevien kuntien mahdollisuudet joukkoliikenteen rahoittamiseen ovat hyvin erilaiset. Pelkona kuitenkin on, että rahoitusta ohjataan sinne, missä sillä on paljon vaikuttavuutta ja toisaalta hiljaisemman matkustuksen alueet, joilla näitä joukkoliikennepalveluja kuitenkin tarvitaan, jäävät entisestään heikompaan osaan.

Määrärahan vaikuttavuutta tullaan seuraamaan nykyistä aktiivisemmin, mutta tässä on kuitenkin huolehdittava siitä, että seurantamittarit kohtelevat erilaisia alueita tasapuolisesti.

Valmistelija: joukkoliikennelogistikko Marja-Leena Inkinen-Remes

Kaavoituspäällikön päätösehdotus:

Seudullinen joukkoliikennejaosto hyväksyy yllä esitetyn lausunnon Liikenne- ja viestintäministeriön selvitysmies Paajasen selvityksestä sekä rahoitusryhmän raportista.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Otteen tarkastetusta pöytäkirjasta oikeaksi todistaa Joensuussa 16.8.2013.

Marja-Leena Inkinen-Remes

Marja-Leena Inkinen-Remes
pöytäkirjanpitäjä

Jakelu

Liikenne- ja viestintäministeriö